

nullis legibus, nullaque disciplina constantem, gesserit. Nam duellatores quoque vitam prorsus dissolutam agunt, legibus tam divinis quam humanis insuper habitis: Imo ea rabie laborant, ea impietate, ut si litare modo possint suis cupiditatibus, vitam libenter profundere, & apum instar unà cum stimulo animam ipsam ultioni ac voluptatibus infixam perdere velint.

XIV. Indequē nunc porro intelligatur necesse est, ejuscemodi decertandi genus prorsus illicitum esse. Adversatur enim divinis tabulis adeoque Deo ipsi; unde magnus gentium Doctor & de coelo vocatus Apostolus ad Rom. XIII. v. 29. scribit: *Non vosmet ipsos ulciscimini, quin potius date locum ira: scriptum est enim: mihi ultio, ego rependam dicit Dominus.* Peccatur eodem in Magistratum quoque gravissimè, quia hoc neglecto sibi ipsi jus dicere conatur, cum tamen is idcirco sit constitutus, ne quis propria autoritate vindictam sibi sumat l. ult. Cod. de vi privata. Non enim, inquit Paulus jCtus l. 176. de Reg. Juris, *singulis est concedendum, quod per Magistratum publicè fieri potest.* Et Gothofredus ibidem: *idcirco judiciorum vigor jurisq. publici tutela videtur in medio constituta, ne quisque sibi ipsi permittere valeat ultionem.* Peccatur denique eodem ut vel maximè in proximum, quem non minus atque se ipsum diligere quisque debet. Nec obstat, quod alter nos fortè offenderit. *Ego enim, inquit Servator Matth. 5. v. 44, dico & edico vobis, diligite inimicos vestros, benedicite iis, qui exsecrantur vos, benefacite illis, qui oderunt vos, & orate pro iis, qui vobis sunt in offensa vosq. persequuntur.*

XV. Quo-